ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.

Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 7 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** ROK 14

O jaknajliczniejszy udział przemysłu w tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich.

Od 28 kwietnia do 5 maja br. odbędą się w Poznaniu doroczne Międzynarodowe Targi. Tegoroczne Targi mają według oświadczeń Dyrekcji Targów zapewniony tak liczny udział wystawców, że z całą pewnością będą największą imprezą targową w Niepodległej Polsce. Czem należy tłumaczyć to duże zainteresowanie Targami? Przedewszystkiem zdrowym instynktem gospodarczym sfer przemysłowych! Szczególnie bowiem dziś, gdy oczekiwany jest stopniowy powolny nawrót poprawy gospodarczej, gdy znajdujemy się w poszukiwaniu nowych form organizacyjnych życia gospodarczego gdy hasłem dnia na całym świecie jest „nakręcanie konjunktury“ na małą i dużą skalę — instytucją niezmiernie dla życia gospodarczego pożyteczną są Targi i Wystawy. Na duże znaczenie Targów tegorocznych wpłynie jeszcze i szereg innych czynników, przedewszystkiem liczba udziału przemysłu zagranicznego. Kwestją więc patrjotyzmu gospodarczego Polski jest wykazać swą wartość w zestawieniu z wystawcami zagranicznymi.

Poważne rezultaty handlowe tegorocznych Targów są zapewnione. Starania Dyrekcji Targów oraz Rady Interesentów Targów Poznańskich o uzyskanie znacznych ulg za przejazdy kolejowe na Targi w Poznaniu zostały przez Ministerstwo Komunikacji uwzględnione. Tanie przejazdy ściągną do Poznania bardzo liczne rzesze zainteresowanych i pozwolą na bezpośrednie zetknięcie się wytwórców z klijentami. Z powyższych względów udział zrzeszonych w Związku naszym fabryk w Targach jest rzeczą niesłychanie ważną i pożądaną.

Niech Targi tegoroczne będą przeglądem całego naszego przemysłu, niech wykażą jego dotychczasowy rozwój i wskażą mu nowe drogi; niech poucza konsumentów w jakiej dziedzinie wytwórczości mogą zaspokoić swe zapotrzebowanie, nie sięgając po wyroby zagranicy, i niech zorjentują przemysł należycie w potrzebach konsumenta!

Związek Fabrykantów, który z Targami w Poznaniu współpracuje od dnia ich powstania, zwraca się do przemysłu wielkopolskiego, któremu instytucja Targów Poznańskich powinna być najbliższą z apelem, aby we własnym swym interesie obesłał Targi tegoroczne jaknajliczniej.

Kooptacyjne i Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Odbyte w dniu 25. III. 1935 r. pod przewodnictwem Komisarza Wyborczego p. Dr. Fr. Hempowicza zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji powzięło uchwałę o zrezygnowaniu narazie z prawa kooptacji. Na skutek powyższej uchwały prawo kooptacji 5-ciu radców do pełnego składu Izby — przeszło na Izbę ukonstytuowaną.

Pierwsze Plenarne Zebranie Konstytucyjne Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, odbyte w dniu 25. III. br. otworzył jako przedstawiciel Rządu p. Wojewoda Poznański, płk. Maruszewski w obecności Komisarza Wyborczego p. Dr. Fr. Hempowicza.

Dotychczasowy Prezes Izby, p. Seweryn Samulski, witając Pana Wojewodę jako przedstawiciela Rządu i jako szefa wojewódzkiej administracji i odpowiadając na jego wezwanie jako prezesa Rady Nadzorczej Towarzystwa Komitetu Budowy Domu Żołnierza Wielkopolskiego, zaproponował zebranym przyjęcie apelu do kół gospodarczych okręgu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu o poparcie akcji budowy domu „Żołnierza Polskiego“.

Pan Wojewoda Maruszewski, odpowiadając na powitanie Prezesa Izby w obszernem przemówieniu, otwierającem oficjalnie pierwsze zebranie konstytucyjne Izby, podkreślił stosunek Rządu do przemysłu i handlu, akcentując swoją życzliwość dla spraw przemysłu i handlu wielkopolskiego i zapewniając zebranym pełną pomoc i opiekę nad gospodarczym rozwojem Wielkopolski.

Pod przewodnictwem najstarszego wiekiem radcy, p. Bolesława Kasprowicza z Gniezna dokonano wyboru prezesa, którym jednogłośnie powtórnie został wybrany dotychczasowy prezes p. Seweryn Samulski, oraz wyboru wiceprezesów, którymi w sekcji przemysłowej zostali pp.: Konsul Ignacy Niedbał i Dr. Michał Skorny, w sekcji handlowej pp.: Kazimierz Otmianowski i Stanisław Szulc.

Po ukonstytuowaniu Prezydjum Izby dokonano wyboru członków do 8-miu komisyj Izby.

Na koniec przyjęto uchwałę w sprawie upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki na cele skonwertowania zadłużenia krótkoterminowego Izby.

Po wyczerpaniu porządku obrad p. prezes Samulski wspomniał o zmarłym członku Prezydjum śp. Dr. Tadeuszu Drzażdżyńskim, którego pamięć uczczono powstaniem.

W myśl wniosku p. wiceprezesa Niedbała zebranie wyraziło podziękowanie za wieloletnią działalność dotychczasowemu wiceprezesowi p. radcy Fr. Maciejewskiemu.

Zebranie zamknął p. prezes Samulski wyrazami podziękowania Panu Wojewodzie za wzięcie udziału w posiedzeniu Izby.

Apel Izby Przemysłowo-Handlowej do kół gospodarczych o poparcie akcji budowy „Domu Żołnierza“ w Poznaniu.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu jako oficjalna przedstawicielka kół przemysłowo - handlowych swojego okręgu zwraca się do nich z gorącym apelem do jaknajwydatniejszego współdziałania z akcją Komitetu Budowy Domu Żołnierza w Poznaniu jako tej instytucji, która w znacznym stopniu przyczyni się do ułatwienia pracy w kierunku narodowego i społecznego wyrobienia żołnierza polskiego. Od wyników tej pracy w pierwszym rzędzie zależy sprawność i siła obronna naszego Państwa, około podniesienia, której dziś bardziej, jak kiedykolwiek indziej całe społeczeństwo polskie współpracować winno. W pierwszym jego rzędzie muszą się znaleźć koła przemysłowo - handlowe Wielkopolski, które zawsze dawały chlubny wyraz swojemu

patrjotyzmowi i należytemu zrozumieniu każdej społecznie pożytecznej akcji.

Dom Żołnierza Polskiego niechaj też będzie wyrazem wdzięczności naszej dla armji, która nam naszą drogą wolność wywalczyła, i pod której ochroną mamy możność w spokoju pracować przy naszych warsztatach.

Niech wszyscy w miarę swych możliwości przyczynią się darami i współpracą do wzniesienia Domu Żołnierza w Poznaniu.

IZBA PRZEMYSŁOWO - HANDLOWA w Poznaniu.

(—) *S. Samulski*, prezes. (—) *Dr. St. Waschko*, dyr.

Skarbowość.

Nowe uproszczenie w procedurze podatkowej.

Minister Skarbu wydał zarządzenie które będzie miało doniosłe znaczenie w dążeniu do zrealizowania w całej pełni wprowadzonej przez ordynację podatkową zasady jawności postępowania przy wymiarach podatkowych.

Zarządzenie Ministra Skarbu znosi dotychczasowy system powielania i rozsyłania do władz podległych okólników Ministra Skarbu i wprowadza zasadę wyłącznego ogłaszania ich w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z datą obowiązkowego stosowania od dnia ich ogłoszenia.

Zarządzenie to będzie miało bardzo poważne znaczenie nietylko w zakresie zaoszczędzenia pracy, ale przedewszystkiem także i dlatego, że dzięki niemu, można będzie uniknąć szeregu nieporozumień, jakie wynikały niejednokrotnie pomiędzy płatnikami podatków, a urzędami różnych instancyj, które, nie załatwiając odwołań podatników, motywowały to częstokroć brakiem właściwych instrukcyj i oczekiwaniem na okólniki lub dodatkowe wyjaśnienia władzy zwierzchniej.

Dzięki nowemu zarządzeniu, zainteresowani podatnicy będą mogli w tego rodzaju wypadkach powoływać się na odpowiedni okólnik i domagać się załatwienia sprawy zgodnie z wytycznemi tego zagadnienia.

Księgi handlowe nieprawidłowe — znaczenie dowodowe.

Jeśli co do ksiąg kupca jednostkowego zachodzą usterki, dotyczące tylko ich prawidłowości, to okoliczność ta sama przez się nie może jeszcze uzasadnić ich pominięcia jako środka dowodowego. Wyrok NTA. z 4 września 1934 r. L. rej. 7355/31.

Reasumcja uchwały komisji odwoławczej, niedoręczonej płatnikowi.

Komisja odwoławcza może swoje orzeczenie, nie doręczone jeszcze płatnikowi, zmienić choćby na jego niekorzyść. Wyrok NTA. z 14 listopada 1934 r. L. rej. 8821/31.

Protokół notarjalny z walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, stwierdzający wybór członków na płatne stanowiska w radzie nadzorczej.

Sporządzony w formie aktu notarjalnego protokół z walnego zgromadzenia akcjonarjuszów spółki akcyjnej, stwierdzający wybór członków na stanowiska w radzie nadzorczej, które w myśl statutu spółki są wynagradzane, podpada pod przepis art. 90 ust. 1 u. o. s. Wyrok NTA. z 31 października 1934 r. L. rej. 8406/31.

Wynagrodzenie członków zarządu: Stosunek do wysokości kapitału zakładowego.

Wpisana do rejestru handlowego podwyżka kapitału zakładowego jest skuteczna z punktu widzenia art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) od daty wpisu, względnie od daty ustalonej z wymaganem ustawą postanowieniu władz nadzorczych, zatwierdzającem podwyżkę. Wyrok NTA. z 17 października 1934 r. L. rej. 831/31.

Wynagrodzenie prokurentów i członków zarządu spółki akcyjnej w przypadku nieuwidocznienia w rejestrze handlowym odwołania ich uprawnień.

1) Odwołanie prokury, choćby ono było wiadome władzy skarbowej, nie jest miarodajne dla oceny pobieranego wynagrodzenia pod kątem widzenia przepisu art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) póki nie nastąpi wykreślenie prokury z rejestru handlowego.

2) Zasadę tę należy analogicznie stosować do członków zarządu spółki akcyjnej. Wyrok NTA. z 12 grudnia 1934 r. L. rej. 3730/31.

Wkłady spólników spółki z ogr. odp.

Wniesione przez spólników spółki z ogr. odp. wkłady, pochodzące z majątku zlikwidowanej spółki firmowej, nie są dochodem podatkowym spółki z ogr. odp. nawet w przypadku zapisania ich na kapitał rezerwowy. Wyrok NTA. z 7 grudnia 1934 L. rej 9464/31.

Pozabilansowa amortyzacja nabytków spisanych odrazu na straty a uznanych przez władze wymiarowe za inwestycje.

Sprostowanie przez władzę bilansu dla celów wymiaru podatku dochodowego przez zakwalifikowanie wydatków, spisanych w bilansie handlowym na straty, jako inwestycji — pociąga za sobą dla władzy obowiązek uwzględnienia na żądanie strony w następnych okresach, wymiarowych prawidłowych odpisów na zużycie tych wprowadzonych przez nią do t. zw. bilansu podatkowego aktywów przedsiębiorstwa, bez względu na to, czy i kiedy płatnik sprostuje swe zamknięcia i księgi zgodnie z bilansem podatkowym. Wyrok NTA. z 19 listopada 1934 r. L. rej. 2466/31 i 10.032/32.

Podatek od uposażeń: Koszty przesiedlenia.

Zwrot poniesionych kosztów przesiedlenia, zarządzonego przez służbodawcę w ramach istniejącego stosunku służbowego, nie stanowi wynagrodzenia w rozumieniu art. 20 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.). Wyrok NTA. z 2 listopada 1934 r. L. rej. 8245/31.

Sprawy socjalne.

Zwolnienie z ubezpieczenia na wypadek choroby pracowników zarabiających powyżej 725 zł miesięcznie.

Z dniem 1 kwietnia br. wchodzą w życie postanowienia Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. „o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem“, ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 95, poz. 855 z 1934 r., dotyczące wyłączenia z obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby osób, zarabiających powyżej 725 zł. miesięcznie (zob. Nr. 22 „Życia Gospodarczego“ z dnia 15 listopada 1934 r.).

Przypominamy, że znowelowane na podstawie wymienionego Rozporządzenia art. 6-a i art. 8 ustawy o ubezpieczeniu społecznem zawierają następujące postanowienia:

Art. 6a. Obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt. 1 nie podlegają pracownicy, których zarobek w okresie miesięcznym przekracza 725,— zł.

W razie zmian, zachodzących w wysokości wynagrodzenia pracownika, art. 8 ustala datę powstania lub ustania obowiązku ubezpieczenia w następujący sposób:

W razie zmniejszenia się zarobku do granicy, wskazanej w art. 6-a, lub poniżej tej granicy, obowiązek ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt. 1 powstaje z początkiem pierwszego tygodnia kalendarzowego po uływie miesiąca, w którym nastąpiło obniżenie zarobku. Obowiązek ubezpieczenia w tym zakresie ustaje z początkiem pierwszego tygodnia po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym zarobek ubezpieczonego przekroczył tę granicę“.

Zaznaczyć należy, że obowiązek ubezpieczenia na wypadek choroby osób, zarabiających powyżej 725 zł. miesięcznie ustaje z samego prawa i nie zależy od woli pracownika ani pracodawcy. Pracownik, pragnący być nadal ubezpieczony, mógłby ewentualnie wykorzystać przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznem, dotyczące ubezpieczenia dobrowolnego (art. 10—12). W tych wypadkach składkę opłaca tylko pracownik.

W związku z nowemi przepisami art. 6-a i art. 8, będzie zachodził w praktyce szereg przypadków, uzasadniających ustanie obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby przy uposażeniu, przewyższającem 725 zł miesięcznie:

1) z tytułu zatrudnienia u jednego pracodawcy,
2) z tytułu zatrudnienia u kilku pracodawców,
3) przy wahaniach w wysokości wynagrodzenia powyżej 725 zł. miesięcznie, poniżej lub do tej granicy.

Pierwszy z wymienionych wyżej przypadków jest prosty i nie nasuwa żadnych trudności. Przy stałem wynagrodzeniu miesięcznem, przewyższającem 725 zł. z tytułu pracy u jednego pracodawcy, nie zachodzi potrzeba dokonywania specjalnych formalności. Natomiast w przypadkach zatrudnienia u kilku pracodawców, gdy suma wynagrodzeń przekracza łącznie 725 zł miesięcznie, przy zmianach wynagrodzenia i wahaniach powyżej 725 zł, do 725 zł lub poniżej 725 zł miesięcznie — mogą w praktyce zachodzić trudności, wymagające zachowania pewnych dodatkowych formalności i może powstać potrzeba ew. dalszych wyjaśnień, co do praktyki, jaką zastosują ubezpieczalnie w tych przypadkach.

W każdym razie we wszystkich przypadkach, uzasadniających ustanie obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby pracowników, których wynagrodzenie przekracza 725 zł. miesięcznie, należy w wykazie miesięcznym, przesyłanym Ubezpieczalni zaznaczyć, iż obowiązek ubezpieczenia na wypadek choroby danego pracownika ustał ze względu na wysokość wynagrodzenia powyżej 725 zł. miesięcznie. Ponadto w tych przypadkach, gdy wysokość wynagrodzenia i istnienie obowiązku ubezpieczenia mogą być sporne np. przy wynagrodzeniu zmiennem, przy pracy u kilku pracodawców, przy ustalaniu wartości świadczeń w naturze — należy żądać wydania przez ubezpieczalnie orzeczenia.

Wobec tego, że wymienione wyżej zmiany wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia br. odpowiednie adnotacje winny być poczynione w wykazach stanu zatrudnienia za m. kwiecień, które mają być doręczone Ubezpieczalniom najdalej do dnia 10 następnego miesiąca tj. do 10 maja br.

Przy zgłaszaniu do ubezpieczenia nowoprzyjętych pracowników, których uposażenie przekracza 725 zł.

miesięcznie, należy na formularzu Nr. 1 str. 2-ga skreślić ubezpieczenie na wypadek choroby w odpowiedniej rubryce.

Poza omówioną wyżej zmianą, dotyczącą osób, zarabiających powyżej 725 zł. miesięcznie, z dniem 1-go kwietnia rb. wchodzą w życie i inne zmiany ustawy o ubezpieczeniu społecznem, omówione w notatce pt. „T. zw. mała reforma ustawy scaleniowej" a zamieszczonej w Nr. 22 „Życia Gospodarczego" z dnia 15 listopada 1934 roku.

Strajk upoważnia do natychmiastowego rozwiązania umowy z robotnikiem*).

(Z orzeczenia S. N. Izby Cyw. z dnia 30 maja 1933. — L. C. II Rw. 1055/33).

Strajk, jako samowolne złamanie umowy o pracę, polegające na zaprzestaniu normalnej pracy, uzasadnia niezwłoczne rozwiązanie stosunku pracy z robotnikiem na podstawie art. 18 rozporządzenia Prez. Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

Z uzasadnienia:

Strajk jest co do swej istoty wynikiem zatargu między pracownikami a pracodawcami, a celem jego jest albo uzyskanie lepszych warunków pracy, albo utrzymanie się przy dotychczasowych.

Polskie ustawodawstwo socjalne nie uznaje strajku jako instytucji prawnej.

Instytucja ta utrzymuje się jednakże jako dopuszczalna z mocy art. 108 konstytucji oraz z mowy dekretów z 3. I. 1919, Nr. 3, poz. 88 i z 8. II. 1919 r., Nr. 15 poz. 209 Dz. U. R. P. o zgromadzeniach i związkach zawodowych, koalicyjna samopomoc klasy pracującej w walce z klasą pracodawczą, jest zatem tylko stanem faktycznym, który pociąga za sobą dla obu stron pewne skutki prawne.

Jakkolwiek strajki, co do formy są różne, to jednakże co do treści swej są zawsze jednolite, bo polegają na wspólnem zaprzestaniu normalnej pracy przez większą ilość pracowników.

Wprawdzie pracownik strajkujący nie chce wskutek strajku stosunku pracy rozwiązać, lecz warunki tej samej pracy dla siebie poprawić, to jednakże, w braku w tym zakresie ustaw, któreby strajki legalizowały i nie przypisywały im prawnych następstw, należy każdy strajk uważać za samowolne złamanie kontraktu pracy, którego konsekwencje prawne strajkujący sam ponieść musi.

Niema jednakże żadnej ustawy, któraby na wypadek korzystnego załatwienia strajku, czy to w drodze rozjemstwa, czy też umowy zbiorowej zobowiązywała pracodawcę do ponownego przyjęcia strajkujących do pracy.

Sprawa przyjęcia tego rodzaju pracowników do pracy zpowrotem jest zawsze normowana według zgodnej w tym kierunku woli strony, wyrażonej w umowie zbiorowej, nawet w wypadkach uregulowanych ustawami, jak np. ustawą z 1. VIII. 1919 r. Nr. 65, poz. 394 Dz. Ust. i 23. I. 1920 r. Nr. 8, poz. 53 Dz. Ust. o zatargach zbiorowych w rolnictwie i z dozorcami domowymi.

Umowy takie mogą również zawierać postanowienia o obowiązkowem przyjęciu zpowrotem do pracy także uczestników strajkujących, jednakże postanowienia te z natury rzeczy wiążą pracodawcę tylko w stosunku do odnośnego związku, z którym umowę zawarto, a nie odnośnie do poszczególnego członka tegoż związku.

Jak z powyższego wynika istnieje u nas obecnie prawo do strajku jednakże nie może ono w żadnym wypadku usprawiedliwić łamania kontraktu pracy ze strony jednostki, ani też jednostka nie może zasłonić się przed następstwami strajku rzekomym przymusem, spowodowanym uchwałą odnośnego związku zawodowego.

*) Przytoczone wyżej orzeczenie S. N. odbiega od dotychczasowych orzeczeń, w których S. N. stwierdzał, że nie każde zbiorowe porzucenie pracy przez pracowników samo przez się powoduje zerwanie umowy z ich winy, zaczem w każdym wypadku zbiorowego zaprzestania pracy, orzeczenie powinno być oparte na szczegółowem rozpoznaniu okoliczności danego przypadku.

Handel zagraniczny.

Oświetlenie nowego traktatu handlowego polsko-brytyjskiego.

O ile idzie o stronę ofenzywną traktatu, uzyskano od Anglji:

1) zapewnienie minimum przywozu bekonów w wysokości 41,4% ilości przywiezionej z Polski w r. 1932, czyli w cyfrze absolutnej 339.000 cwt.;

2) procentowe minimum przywozu jaj w wysokości 13,5% całego angielskiego przywozu;

3) absolutne minimum przywozu masła, oparte na najkorzystniejszym dla nas roku 1929 oraz gwarancję 1,8% udziału w stosunku do całkowitej ilości przywozu masła z obcych krajów do Zjednoczonego Królestwa w roku 1929;

4) ogólne zobowiązanie Anglji co do tych artykułów rolniczych, które jeszcze do tej pory nie są w Polsce zreglamentowane, ale w przyszłości mogłyby ulec reglamentacji — zabezpieczenie, idące w tym kierunku, że Polska otrzyma w ogólnym kontyngencie przywozowym słuszny udział na warunkach niemniej korzystnych, niż dla innych krajów i po poprzedniem omówieniu całej sprawy z Rządem Polskim;

5) zapewnienie podwyżki kontyngentów przywozowych dla Polski w razie powiększenia ogólnej ilości dopuszczonej do przywozu w Anglji oraz w razie niewyzyskania kontyngentów przez którekolwiek z innych państw;

6) pozostawienie rozdziału kontyngentów przywozowych w wywozie do Anglji w rękach Rządu Polskiego;

7) względnie liberalne ustalenie warunków weterynaryjnych, dotyczących przywozu gęsi z Polski do Anglji;

8) zabezpieczenie dla polskiego wywozu do kolonij koronnych i obszarów mandatowych słusznego udziału na wypadek reglamentacji przywozu z wykluczeniem dyskryminacji;

9) ogólną klauzulę życzliwości w kierunku poprawienia kontyngentów rolniczych na rzecz Polski w wypadkach, gdyby przydział na podstawie statystyki nie odpowiadał rzeczywistej pozycji danej gałęzi przywozu z Polski na rynku angielskim;

10) stabilizacje obecnie obowiązujących ceł angielskich, względnie wolności celnej dla trzydziestu artykułów, a w szczególności dla drzewa okrągłego, kopalniaków, słupów telegraficznych, miazgi drzewnej (to wszystko wolne od cła), cynku nieobrobionego (10% ad valorem), wikliny (10% ad valorem), tarcicy miękkiej z daleko posuniętą obróbką (10% ad valorem) — tak jak w traktacie szwedzko - angielskim), materjałów z drewna twardego (dąb, jesion, buk, wiąz itd (10% ad valorem), dyktów z olchy, brzozy i miękkiego drzewa (10% ad valorem), sleeprów miękkich (10% ad valorem), klepki tartej i ciosanej (10% ad valorem), mebli giętych (20% ad valorem), obuwia gumowego (zależnie od gatunku 4,5 i 6 pensów od jednego bucika), bekonów i szynek (wolność celna), masła (12 szylingów), nasion (10% ad valorem), przyczem nasiona buraczane będą korzystały z tego tylko do końca r. 1936), jaj (1 shill., 1 shill i 6 pensów, 1 shill i 9 pensów od cwt. w zależności od wielkości sztuk), gęsi żywych (10% ad valorem), indyków bitych (10% ad valorem), ozorów, galaret, cielęciny w galarecie, żyta i mąki żytniej (10% ad valorem);

11) jedną zniżkę celną na kilimy ręcznie tkane, którato zniżka zresztą wobec faktu, że Anglja zasadniczo nie udziela zniżek konwencyjnych, wynikła tylko pośrednio z traktatu, a to przez odpowiednią interpretację jego stosowania, a wyraża się w cyfrze 9 pensów od yarda;

12) ogólne zobowiązanie, że Rząd angielski nie wprowadzi ilościowych ograniczeń przywozu względem towarów polskich, wymienionych w wyżej podanej liście konsolidacyj celnych, o ile ograniczenia te pomniejszyłyby wartość „użytkową" owych konsolidacyj celnych — chyba, że takie zarządzenie byłoby konieczne dla zabezpieczenia skutecznego działania planów regulowania rynku produktów rolniczych w Zjednoczonem Królestwie.

Za to wszystko zapłaciliśmy następującemi koncesjami:

a) długą listą kontyngentów reglamentacyjnych przywozowych na towary angielskie, która to lista właściwie nie jest nową koncesją, ponieważ z natury rzeczy przywóz z Anglji pod tym względem do Polski był traktowany bardzo liberalnie;

b) zniżeniem i konsolidacjami stawek celnych na 428 pozycyj, względnie punktów polskiej taryfy celnej, z czego przypada 85 zniżek na przemysł chemiczny, 131 na przemysł tekstylny, 2 na przemysł konfekcyjny, 19 na przemysł gumowy, 63 na przemysł metalowo - maszynowy, 20 na przemysł elektrotechniczny, 12 na przemysł samochodowo - traktorowy;

c) kilkoma zniżkami celnemi na specjalne artykuły, pochodzące z kolonij koronnych oraz krajów mandatowych, do których to artykułów należą potrzebne nam surowce, a m. in. olej palmowy, co do którego został przyznany nisko - celny kontyngent 2.000 q przy cle zł. 1,50 (co leży w interesie naszego przemysłu mydlarskiego, a następnie sisal, co do którego został przyznany kolonjom angielskim wolno - celny kontyngent w wysokości 1.000 q (co leży w interesie naszego przemysłu powroźniczego), przyczem obie wyżej wymienione zniżki w ramach takich samych kontyngentów ilościowych na podstawie klauzuli najwyższego uprzywilejowania przejdą także na importy z innych krajów traktatowych, a w szczególności z Holandji;

d) zawarciem pomiędzy poszczególnemi organizacjami przemysłowemi polskiemi i angielskiemi w sposób nieoficjalny, ale przyjęty przez Rząd do wiadomości — szeregu t. zw. „purchasing agreements", według których polskie organizacje obowiązują się dokładać starań, by przywóz pewnych artykułów z Anglji wzrastał w pewnym procentowym stosunku z roku na rok w porównaniu z rokiem bazowym — wszelako bez wyraźnych sankcyj;

e) rezygnacją ze stosowania wobec przywozu brytyjskiego (wraz z kolonjami i obszarami mandatowemi) zasady kompensacyjnej, a więc także stosowania jakichkolwiek opłat wykupowych, jak długo bilans handlowy między Polską a Wielką Brytanją wraz z kolonjami i obszarami mandatowemi pozostanie korzystnym dla strony polskiej;

f) zobowiązaniem równowagi traktowania dla pojazdów motorowych pochodzących z Wielkiej Brytanji, pod względem opłat licencyjnych, udogodnień rejestrowych itp. w porównaniu z pojazdami motorowemi produkcji polskiej.

Zniżki te nie zagrażają poważnie żadnej z polskich gałęzi produkcji. Stosunkowo najbardziej dotknięte zostały tkaniny wełniane, wyrabiane z przędzy czesankowej w kombinacji z przędzą zgrzebną — tkaniny przeznaczone do ubrań sportowych, przyczem jednak zniżone cło przedstawia jeszcze zawsze 20—30% ochrony celnej.

Wśród danych zniżek taryfy celnej polskiej najciekawszą pozycją są zniżki przewidziane dla samochodów, importowanych z Wielkiej Brytanji do Polski. Cła te przedstawiają się następująco: o ile chodzi o samochody osobowe z silnikiem 6 cylindrów lub mniej, o pojemności cylindrów 1.400 cm. sześć i mniej — 25 zł. od 100 kg. wagi i 25% od wartości;

dla takich samych samochodów, ale o pojemności cylindrów powyżej 1.400 cm. sześć. do 1.700 cm. sześć. — 65 zł. od 100 kg wagi i 25% od wartości;

przy pojemności cylindrów powyżej 1.700 do 2.300 cm. sześć. 135 zł. od 100 kg wagi oraz 25% od wartości;

przy pojemności cylindrów powyżej 4.000 cm. sześc. — 300 zł. od 100 kg wagi oraz 25% od wartości.

Cła na motocykle z silnikiem o pojemności cylindrów 600 cm sześc. i poniżej — ustanowione zostały w

wysokości 250 zł. od 100 kg, a z silnikiem o pojemności cylindrów powyżej 600 cm. sześc. — w wysokości 550 zł. od 100 kg wagi.

Nadto są przewidziane osobne zniżki celne na autobusy, sikawki, śmieciarki motorowe itd.; specjalne w Polsce nie wyrabiane samochody pożarnicze, na traktory i na podwozia dla samochodów z silnikami 6 cylindrów i mniej. Co się tyczy ustalenia wysokości dodatkowego cła ad valorem, to podstawą ma być wartość samochodu przy wyjściu z fabryki, przyczem dla ustalenia tej wartości został przewidziany specjalny proceder.

W praktycznym rezultacie te postanowienia ułatwiają przywóz do Polski małych samochodów takich jak Morris, Austin itp., które będą obciążone w rezultacie cłem zaledwie w wysokości około 1.000 zł. i będą kosztowały zatem w Polsce od 3.500 do 5.000 zł. Hamulcem nadmiernego przywozu tych samochodów jest stosunkowo niska cyfra kontyngentu przywozowego (reglamentacyjnego) przewidzianego na te samochody.

Nadto została ułożona, jako aneks do traktatu — podobnie, jak to miało miejsce w traktatach ostatn. z Austrją, Szwecją i Szwajcarją — lista maszyn niewyrabianych w Polsce, na które Anglja będzie dostawała zniżki 80%, a co do maszyn włókienniczych nawet 90% — w dużej części w drodze automatycznej, tj. w samych urzędach celnych, bez potrzeby wnoszenia podań do Ministerstwa Skarbu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Lista maszyn obejmuje około 180 pozycyj. W tej koncesji mieści się także duże ułatwienie dla polskiego przemysłu, niemniej jak dla polskiego rolnictwa, ponieważ lista obejmuje także, prócz maszyn przemysłowych szereg maszyn rolniczych, przeważnie maszyn w Polsce niewyrabianych, które po cle ulgowem będą mogli sprowadzać nietylko sami rolnicy, ale także i kupcy.

Część celna i kontyngentowa nowego traktatu weszła w życie w drodze administracyjnej przed wymianą ratyfikacji i to już dnia 14 marca. Ze zniżek udzielonych Anglji będą na podstawie klauzuli największego uprzywilejowania korzystały inne państwa.

Obecny nowy traktat polsko - angielski jest właściwie tylko uzupełnieniem starego traktatu z roku 1923, który tak długo nie może być wypowiedziany, jak długo obecny nowy traktat trwa. Nowy traktat został zawarty na czas do 31 grudnia 1936 roku z automatyczną prolongatą na dalszych 6 miesięcy w razie niewypowiedzenia go na 6 miesięcy przed powyższym terminem, przyczem traktat zawiera także klauzulę o wcześniejszem rozwiązaniu traktatu na wypadek poważnego zmniejszenia się polskiego wywozu do Anglji (oczywiście po poprzednich nowych rokowaniach z Anglją).

W sprawie konieczności zawiadamiania odnośnych czynników o powierzaniu przedstawicielstw zagranicznych.

Zwraca się uwagę firm eksportowych, na konieczność informowania Państwowego Instytutu Eksportowego i właściwego konsulatu R. P. o fakcie powierzenia przedstawicielstwa lub agentury firmom zagranicznym.

Nieposiadanie bowiem adresu i nazwiska przedstawiciela przez Państwowy Instytut Eksportowy i odnośny konsulat, uniemożliwia ewentualną interwencję i pomoc, z jakiej firmy eksportowe mogłyby korzystać ze strony tych czynników. Wobec tego Związek zwraca swoim członkom uwagę, aby we własnym interesie przestrzegali dopełnienia tej formalności.

Komunikacja

Budowa nowych linij kolejowych.

Rada Ministrów uchwaliła projekty ustaw o budowie trzech normalno - torowych kolei Mława — Ostrołęka 93 klm., Zagrze — Wyszków 40 klm. oraz Nowojelnia — Nowogródek 25 klm.

Projektowana linja kolejowa Mława — Ostrołęka o długości 93 klm. stworzy nowe, krótsze o 100 klm. połączenie północno - wschodnich połaci kraju, a przedewszystkiem Wileńszczyzny z Pomorzem i z portami Bałtyku, dając jednocześnie możność ominięcia przeciążonego węzła warszawskiego.

Targi i Wystawy.

Wystawa światowa w Brukseli.

W dniu 27 kwietnia br. nastąpi otwarcie Międzynarodowej Wystawy Światowej w Brukseli. Wystawa ta, poza znaczeniem ogólno - kulturalnem, posiadać będzie szereg działów interesujących specjalnie życie gospodarcze, obejmujących gałęzie przemysłu chemicznego, garbarskiego, automobilowego, textylnego, galanteryjnego, elektrycznego; dalej specjalne pawilony: rolniczy, leśny, kolonjalny etc.

Polska bierze oficjalny udział w wystawie brukselskiej, a pozatem szereg firm eksportowych posiada swe stoiska w pawilonach branżowych.

Przewidywane są znaczne ułatwienia i ulgi, mające na celu udostępnienie zwiedzenia omawianej wystawy.

Ciekawy dział na Targach Poznańskich.

Dział reklamy na Targach Poznańskich zawierać będzie szereg niezwykle interesujących sekcyj. Dzieli się on na następujące tematy: Książki i czasopisma poświęcone reklamie. Nauczanie reklamy w szkołach i programy prac. Główne etapy rozwoju reklamy od fenickiego kupca poprzez sklepy w Pompei i średniowieczne wywieszki na ulicach, aż do dzisiejszej reklamy amerykańskiej. Rentowność reklamy dla wytwórcy i dla kupca, dla spożywcy i dla całokształtu gospodarstwa. Zasadnicze grupy środków reklamy: sekcja ta dzieli się na 10 tematów, m. in. żywe słowo w obsłudze przez telefon, radjo lub taśmę gramofonową, lokal, wnętrze, gabloty i okna sklepowe, reklama sensacyjna, marka fabryczna i opakowanie itp. Zastosowanie środków reklamy przez rozmaite typy przedsiębiorstw gospodarczych i dla rozmaitych celów. Koszty reklamy i zależność kosztów od obrotów. Placówki usług reklamowych i zrzeszenia zawodowe. Zastosowanie środków reklamowych przez detalistę, hurtownika i fabrykanta i przez tego ostatniego osobno w celu pozyskania hurtowników, detalistów i opinji spożywców. Reklama stosowana przez rzemieślnika, przez instytucje finansowe i oszczędnościowe i przez instytucje ubezpieczeniowe. Widzimy, że tak ujęty całokształt działu reklamy umożliwi, wszystkim zainteresowanym czynnikom wybór tych form reklamy, jakie staną się narzędziem rozkwitu przedsiębiorstw.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.